

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Wschodniej Republiki Urugwaju w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji,

sporządzona w Montevideo dnia 2 sierpnia 1991 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 2 sierpnia 1991 r. została sporządzona w Montevideo Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Wschodniej Republiki Urugwaju w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji w następującym brzmieniu:

UMOWA

między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Wschodniej Republiki Urugwaju w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Rząd Wschodniej Republiki Urugwaju, zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”,

dążąc do wzmocnienia współpracy gospodarczej między obu Państwami,

mając na celu stworzenie korzystnych warunków do inwestowania przez inwestorów jednej Umawiającej się Strony na terytorium drugiej Umawiającej się Strony,

uznając, że popieranie i ochrona inwestycji w oparciu o niniejszą umowę może przyczynić się do ożywienia prywatnej przedsiębiorczości i do wzrostu dobrobytu obu krajów,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Definicje

W rozumieniu niniejszej umowy:

1. Określenie „inwestor” w odniesieniu do obydwu Umawiających się Stron oznacza:

- a) osoby fizyczne, które zgodnie z ustawodawstwem danej Umawiającej się Strony posiadają obywatelstwo danej Umawiającej się Strony;
- b) osoby prawne, w tym spółki, korporacje, stowarzyszenia handlowe i inne organizacje utworzone lub zorganizowane należycie w inny sposób zgodnie z ustawodawstwem danej Umawiającej się Strony, na której terytorium mają swoją siedzibę;
- c) każdą osobę prawną utworzoną zgodnie z ustawodawstwem jakiegokolwiek kraju pozostającą pod rzeczywistą kontrolą obywateli jednej Umawiającej się Strony lub osób prawnych posiadających siedzibę i prowadzących rzeczywistą działalność gospodarczą na terytorium danej Umawiającej się Strony.
Osoby prawne, o których mowa wyżej, jeżeli zechcą skorzystać z przywilejów przewidzianych w niniejszej umowie, mogą być poproszone o przedłożenie dowodu pozostawania pod kontrolą. Będą mogły być brane pod uwagę następujące dowody, jak na przykład:
 - 1) działanie jako filia osoby prawnej utworzonej zgodnie z ustawodawstwem danej Umawiającej się Strony;
 - 2) stan zależności ekonomicznej od osoby prawnej utworzonej zgodnie z ustawodawstwem danej Umawiającej się Strony;
 - 3) dane dotyczące stopnia udziału w kapitale akcyjnym, który pozwala inwestorom danej Umawiającej się Strony na sprawowanie odpowiedniej kontroli;
- d) postanowienia niniejszej umowy nie mają zastosowania do inwestycji dokonanych na terytorium jednej z Umawiających się Stron przez osoby fizyczne, które są obywatelami obu Umawiających się Stron i mają miejsce zamieszkania lub których ośrodek działalności gospodarczej znajduje się na terytorium tej Umawiającej się Strony, chyba że inwestycja została dokonana z zagranicy.

2. Określenie „inwestycje” oznacza wszelkie mienie, a w szczególności:

- a) własność ruchomości i nieruchomości, jak również wszelkie inne prawa rzeczowe, takie jak służebności, hipoteka, kupieckie prawo zatrzymania i zastaw;
- b) akcje, udziały i wszelkie inne rodzaje udziału w spółkach;
- c) roszczenia pieniężne i wszelkie inne prawa do świadczeń mających wartość gospodarczą;
- d) prawa autorskie, prawa własności przemysłowej, takie jak patenty, wzory użytkowe, projekty i wzory przemysłowe, znaki fabryczne lub handlowe, oznaczenia pochodzenia, tajemnice technologiczne i *goodwill*;
- e) koncesje prawa publicznego do poszukiwań, wydobywania lub eksploatacji zasobów naturalnych, jak również inne prawa uzyskane na mocy ustawy, kontraktu lub decyzji organu władzy państwowej wydanej zgodnie z jej ustawodawstwem.

3. Określenie „terytorium” oznacza terytorium każdej Umawiającej się Strony, w tym obszary morskie przyległe do obszaru poza morzem terytorialnym, na których dana Umawiająca się Strona może sprawować zgodnie z prawem międzynarodowym suwerenne prawa lub jurysdykcję.

Artykuł 2

Popieranie i dopuszczanie inwestycji

1. Każda Umawiająca się Strona będzie popierać na swoim terytorium inwestycje inwestorów drugiej Umawia-

jącej się Strony i będzie dopuszczać takie inwestycje zgodnie ze swoim ustawodawstwem i przepisami. Umawiające się Strony uznają prawo każdej z nich do odmówienia zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej ze względu na bezpieczeństwo, porządek publiczny, zdrowie lub moralność publiczną, jak również ze względu na dziedziny zastrzeżone przez ustawodawstwo dla własnych inwestorów.

2. Jeżeli Umawiająca się Strona dopuściła inwestycje na swoje terytorium, to ta Strona przyzna zgodnie ze swoim ustawodawstwem i przepisami niezbędne zezwolenia związane z taką inwestycją, z wykonaniem umów licencyjnych i umów o pomocy technicznej, handlowej lub administracyjnej. Każda z Umawiających się Stron będzie w razie potrzeby dokładać wszelkich starań w celu wydania niezbędnych zezwoleń na działalność doradców i innych wykwalifikowanych osób posiadających obywatelstwo zagraniczne.

Artykuł 3

Ochrona i traktowanie inwestycji

1. Każda z Umawiających się Stron będzie ochraniać na swoim terytorium inwestycje dokonane zgodnie z jej ustawodawstwem przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony i nie będzie naruszać w sposób nieuzasadniony lub dyskryminacyjny prawa inwestora drugiej Umawiającej się Strony do zarządzania, utrzymywania, wykorzystywania, osiągania korzyści, rozszerzania działalności, sprzedaży i w razie potrzeby likwidacji takich inwestycji.

2. Każda Umawiająca się Strona zapewni na swoim terytorium sprawiedliwe i równe traktowanie inwestycji inwestorów drugiej Umawiającej się Strony. Traktowanie to będzie nie mniej korzystne niż przyznane przez każdą Umawiającą się Stronę inwestycjom dokonany na jej terytorium przez jej własnych inwestorów lub takie, jakie zostanie przyznane przez każdą z Umawiających się Stron inwestycjom dokonany na jej terytorium przez inwestorów najbardziej uprzywilejowanego państwa, jeżeli to drugie traktowanie będzie bardziej korzystne.

3. Klauzula najwyższego uprzywilejowania nie będzie miała zastosowania do przywilejów, które jedna z Umawiających się Stron przyzna inwestorom państwa trzeciego ze względu na jej członkostwo lub przynależność do strefy wolnego handlu, unii celnej lub wspólnego rynku.

4. Klauzula najwyższego uprzywilejowania nie będzie miała zastosowania do ułatwień, które jedna z Umawiających się Stron przyzna inwestorom państwa trzeciego na podstawie umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub innych umów w sprawach podatkowych.

Artykuł 4

Transfery

Każda z Umawiających się Stron, na której terytorium dokonane zostały inwestycje przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony, przyzna tym inwestorom swobodny transfer płatności w walutach wymiennych, związanych z tymi inwestycjami, a mianowicie:

- a) odsetek, dywidend, zysków, dochodów i innych bieżących przychodów,
- b) spłaty pożyczek,
- c) kwot przeznaczonych na pokrycie kosztów związanych z zarządzaniem inwestycją,

- d) wpływów i innych płatności pochodzących z praw wymienionych w artykule 1 ustęp 2 litery c) i d) niniejszej umowy;
- e) kwot dodatkowych niezbędnych dla utrzymania i rozszerzenia inwestycji,
- f) wpływów pochodzących z całkowitej lub częściowej sprzedaży inwestycji, łącznie z przyrostem zainwestowanego kapitału.

Artykuł 5

Wyłączenie i odszkodowanie

1. Żadna z Umawiających się Stron nie podejmie bezpośrednio lub pośrednio działań wyłączeniowych, nacjonalizacyjnych lub innych działań o takim samym charakterze lub równoznacznym skutku w stosunku do inwestycji należących do inwestorów drugiej Umawiającej się Strony, chyba że działania te zostały podjęte w interesie publicznym, nie mają charakteru dyskryminacyjnego i podjęte zostały zgodnie z właściwą procedurą prawną i za skutecznym i właściwym odszkodowaniem. Odszkodowanie zostanie wypłacone w walucie kraju, z którego pochodzi inwestycja, i będzie wypłacone niezwłocznie danemu inwestorowi.

2. Inwestorzy jednej z Umawiających się Stron, których inwestycje poniosły straty z powodu wojny lub innego konfliktu zbrojnego, rewolucji, stanu wyjątkowego lub rewolty, które miały miejsce na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, będą traktowani przez tę drugą Umawiającą się Stronę zgodnie z postanowieniami artykułu 3 ustęp 2 niniejszej umowy w zakresie przywrócenia, odszkodowania lub innego właściwego wynagrodzenia.

Artykuł 6

Zakres stosowania umowy

1. Niniejsza umowa ma zastosowanie do inwestycji dokonanych na terytorium jednej Umawiającej się Strony zgodnie z jej ustawodawstwem przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony po dniu 1 stycznia 1991 r.

2. Niniejsza umowa nie ma zastosowania do sporów powstałych przed datą jej wejścia w życie.

Artykuł 7

Klauzula korzystniejszego traktowania

Jeżeli przyznane obecnie lub w przyszłości przez jedną z Umawiających się Stron inwestorowi drugiej Umawiającej się Strony traktowanie będzie bardziej korzystne niż przewiduje niniejsza umowa, to traktowanie to będzie miało zastosowanie w pierwszym rzędzie przed postanowieniami niniejszej umowy.

Artykuł 8

Subrogacja

1. Jeżeli Umawiająca się Strona lub jakkolwiek jej agencja dokona płatności któremukolwiek z jej inwestorów w ramach gwarancji lub ubezpieczenia zawartego w związku z inwestycją, druga Umawiająca się Strona uzna ważność subrogacji wszelkich praw i roszczeń na rzecz pierwszej Umawiającej się Strony lub jej agencji. Umawiająca się Strona lub jej agencja jest uprawniona do takich samych praw, jakie posiada inwestor, i do dochodzenia takich samych praw, z zastrzeżeniem zobowiązań inwestora związanych z ubezpieczoną w ten sposób inwestycją.

2. W przypadku subrogacji określonej w ustępie 1 tego artykułu inwestor nie będzie wysuwał roszczeń, jeżeli nie będzie do tego upoważniony przez Umawiającą się Stronę lub jej agencje.

Artykuł 9

Spory między Umawiającymi się Stronami

1. Spory między Umawiającymi się Stronami dotyczące interpretacji i stosowania postanowień niniejszej umowy będą rozstrzygane w drodze dyplomatycznej.

2. Jeżeli obie Umawiające się Strony nie osiągną porozumienia w ciągu dwunastu miesięcy od powstania sporu, to spór zostanie na żądanie którejkolwiek Umawiającej się Strony przedłożony trybunałowi arbitrażowemu w składzie trzech arbitrow. Każda Umawiająca się Strona wyznaczy jednego arbitra, a tak wybrani arbitrzy dokonają mianowania przewodniczącego, który będzie obywatelem państwa trzeciego.

3. Jeżeli jedna z Umawiających się Stron nie dokona wyboru swojego arbitra i nie przystanie na zaproszenie drugiej Umawiającej się Strony do dokonania takiego wyboru w ciągu dwóch miesięcy, to arbiter zostanie wyznaczony na żądanie tej Umawiającej się Strony przez Przewodniczącego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.

4. Jeżeli obaj arbitrzy nie mogą osiągnąć porozumienia w sprawie wyboru przewodniczącego w ciągu dwóch miesięcy od ich wyznaczenia, to zostanie on wyznaczony na żądanie którejkolwiek z Umawiających się Stron przez Przewodniczącego Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości.

5. Jeżeli w przypadkach określonych w ustępach 3 i 4 tego artykułu Przewodniczący Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości nie może spełnić wymienionej funkcji lub jeżeli jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron, to wyznaczenia dokona Wiceprzewodniczący, a jeżeli nie może on tego spełnić lub jest obywatelem jednej z Umawiających się Stron, wyznaczenia dokona najstarszy rangą sędzia Trybunału, który nie jest obywatelem żadnej z Umawiających się Stron.

6. Jeżeli Umawiające się Strony nie uzgodnią inaczej, trybunał arbitrażowy ustali swój tryb postępowania.

7. Orzeczenia trybunału są ostateczne i wiążące dla obydwu Umawiających się Stron.

8. Każda Umawiająca się Strona ponosi koszty mianowanego przez siebie arbitra, jak również koszty jej udziału w postępowaniu arbitrażowym. Koszty przewodniczącego, jak również wszelkie inne koszty Umawiające się Strony ponoszą w równych częściach.

Artykuł 10

Spory między Umawiającą się Stroną a inwestorem drugiej Umawiającej się Strony

1. Spory, jakie powstaną między Umawiającą się Stroną a inwestorem drugiej Umawiającej się Strony w związku z inwestycją dokonaną przez tego inwestora na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, powinny być w miarę możliwości rozstrzygane w drodze polubownej między zainteresowanymi stronami.

2. Jeżeli spór, o którym mowa w poprzednim ustępie, nie zostanie rozstrzygnięty w terminie sześciu miesięcy, li-

cząc od dnia, w którym jedna z zainteresowanych stron zainicjowała go, to dany spór będzie przedłożony na wniosek jednej z zainteresowanych stron właściwemu sądowi Umawiającej się Strony, na której terytorium inwestycja została dokonana. Jeżeli w ciągu osiemnastu miesięcy od przedłożenia sporu sądowi nie zostanie wydany wyrok, to zainteresowany inwestor może odwołać się do trybunału arbitrażowego, który będzie kompetentny do rozstrzygnięcia danego sporu.

3. Jeżeli sąd, o którym mowa w ustępie 2 tego artykułu, wyda orzeczenie, które narusza normę prawa międzynarodowego, w tym postanowienia niniejszej umowy, lub jeżeli dany sąd odmówi inwestorowi prawa dochodzenia roszczeń, to zainteresowany inwestor może odwołać się do trybunału arbitrażowego.

4. Trybunał arbitrażowy, o którym mowa w ustępach 2 i 3 tego artykułu, będzie utworzony dla każdej sprawy oddzielnie. Postanowienia ustępów od 2 do 8 artykułu 9 będą miały zastosowanie *mutatis mutandis*, z zastrzeżeniem że strony sporu wyznaczą arbitrów, a gdy nie zostaną dochowane terminy przewidziane w tym artykule, każda ze stron może zwrócić się do Przewodniczącego Międzynarodowej Izby Handlowej w Paryżu o dokonanie koniecznych nominacji.

5. W przypadku gdy obie Umawiające się Strony staną się stronami Konwencji o rozstrzyganiu sporów inwestycyjnych między państwami a obywatelami drugich państw, wyłożonej do podpisu w Waszyngtonie dnia 18 marca 1965 r., spory między którąkolwiek z Umawiających się Stron a inwestorem drugiej Umawiającej się Strony, z zastrzeżeniem postanowień ustępu 1 tego artykułu, będą przedkładane do postępowania pojednawczego lub arbitrażowego Międzynarodowemu Centrum Rozstrzygania Sporów Inwestycyjnych.

6. Żadna z Umawiających się Stron nie będzie wszczytać roszczenia w związku ze sporem przekazanym przez jej inwestora właściwemu sądowi Strony, na której terytorium została dokonana inwestycja, lub do arbitrażu zgodnie z postanowieniami tego artykułu, chyba że ta druga Umawiają-

ca się Strona nie wykonała lub nie zastosowała się do wyroku lub orzeczenia wydanego w tym sporze.

Artykuł 11

Wykonywanie zobowiązań

Każda Umawiająca się Strona będzie przestrzegać zobowiązań przyjętych w odniesieniu do inwestycji dokonanych przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 12

Wejście w życie, wygaśnięcie

1. Niniejsza umowa wejdzie w życie w dniu, w którym obie Umawiające się Strony notyfikują sobie wzajemnie w drodze pisemnej, że zostały spełnione ich wymogi konstytucyjne dla wejścia w życie niniejszej umowy.

2. Umowa pozostanie w mocy przez okres piętnastu lat. Następnie będzie ona przedłużana na czas nieokreślony, chyba że jedna z Umawiających się Stron wypowie ją w drodze pisemnej na dwanaście miesięcy przed upływem terminu jej ważności. Po upływie piętnastu lat umowa może być wypowiedziana w każdym czasie, lecz zachowa ona moc przez dwanaście miesięcy, licząc od dnia, w którym została przekazana notyfikacja o wypowiedzeniu.

3. W odniesieniu do inwestycji dokonanych przed datą wejścia w życie wypowiedzenia umowy, postanowienia jej artykułów od 1 do 11 zachowają moc przez następny okres piętnastu lat.

Sporządzono w Montevideo dnia drugiego sierpnia tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego pierwszego roku, w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i hiszpańskim, przy czym obydwa teksty są jednakowo autentyczne.

Z upoważnienia
Rządu
Rzeczypospolitej Polskiej:
K. Skubiszewski

Z upoważnienia
Rządu
Wschodniej Republiki Urugwaju:
Gros Espiel

Po zaznajomieniu się z powyższą umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 17 stycznia 1992 r.

Minister Spraw Zagranicznych: K. Skubiszewski

L.S.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: L. Wałęsa